

Chương 3

BỘ NHỚ

NỘI DUNG

1. Tổng quan về bộ nhớ
2. Bộ nhớ ROM và RAM
3. Bộ nhớ cache
4. Bộ nhớ ngoài

Tổng quan về bộ nhớ

❖ Vị trí

- Bên trong CPU: tập thanh ghi
- Bộ nhớ trong
  - ✓ Bộ nhớ chính
  - ✓ Bộ nhớ cache
- Bộ nhớ ngoài: Ổ đĩa quang, ổ đĩa từ, ...

❖ Dung lượng

- Số từ nhớ (word): tính bằng bit (16, 32 bit)
- Số lượng byte

❖ Đơn vị truyền

- Từ nhớ (word)
- Khối nhớ (block)

Tổng quan về bộ nhớ

- ❖ Phương pháp truy xuất:
  - Truy xuất tuần tự (băng từ)
  - Truy xuất trực tiếp (các loại đĩa)
  - Truy xuất ngẫu nhiên (bộ nhớ bán dẫn)
  - Truy xuất liên kết (cache)

Tổng quan về bộ nhớ

- ❖ Phương pháp truy xuất tuần tự (**Sequential access**)
  - ✓ Bắt đầu ở first location – đọc theo thứ tự
  - ✓ Access time phụ thuộc vào vị trí dữ liệu và vị trí trước đó
  - ✓ Ví dụ: Băng từ
- ❖ Phương thức truy xuất trực tiếp (**Direct access**)
  - Các khối dữ liệu riêng có địa chỉ duy nhất
  - Truy xuất bằng cách:
    - ✓ Nhảy đến vùng kế cận
    - ✓ Tìm kiếm tuần tự (hoặc đợi, ví dụ như đợi đĩa quay)
  - Access time phụ thuộc vào vị trí đích và vị trí trước đó
  - Ví dụ: Ổ đĩa

Tổng quan về bộ nhớ

- ❖ Phương thức truy xuất ngẫu nhiên (**Random access**)
  - Các địa chỉ riêng xác định các vị trí cụ thể
  - Access time độc lập vị trí đích hoặc vị trí trước đó
  - Ví dụ: RAM
- ❖ Phương thức truy xuất liên kết (**Associative access**)
  - Dữ liệu được định vị bằng cách so sánh với nội dung của một phần dữ liệu được lưu trữ
  - Access time độc lập với vị trí dữ liệu và vị trí truy xuất trước đó.

Tổng quan về bộ nhớ

❖ Hiệu năng

- Thời gian truy cập
- Chu kỳ nhớ
- Tốc độ truyền:

Truy cập ngẫu nhiên: $1/(T_{Chu\ kỳ})$

Không ngẫu nhiên: $TN = TA + N/R$

TN = thời gian trung bình để đọc/ghi N bit

TA = thời gian truy cập trung bình

N = số các bit

R = tốc độ truyền, theo đơn vị bit/giây (bps)

❖ Kiểu vật lý

- Bộ nhớ bán dẫn
- Bộ nhớ từ
- Bộ nhớ quang

Tổng quan về bộ nhớ

- ❖ Các đặc trưng của hệ thống nhớ
  - Các đặc tính vật lý
    - ✓ Khả biến/Không khả biến (volatile/nonvolatile)
    - ✓ Xóa được/Không xóa được
  - Tổ chức
    - ✓ Cách sắp xếp vật lý các bit để tạo thành các word
- ❖ Phân cấp hệ thống nhớ
  - Registers: trong CPU, dung lượng thấp, nhanh, đắt
  - Bộ nhớ trong: Có thể gồm 1 hoặc nhiều mức cache, dung lượng trung bình;
  - Bộ nhớ ngoài: Lưu trữ và backup, dung lượng cao

Bộ nhớ ROM và RAM

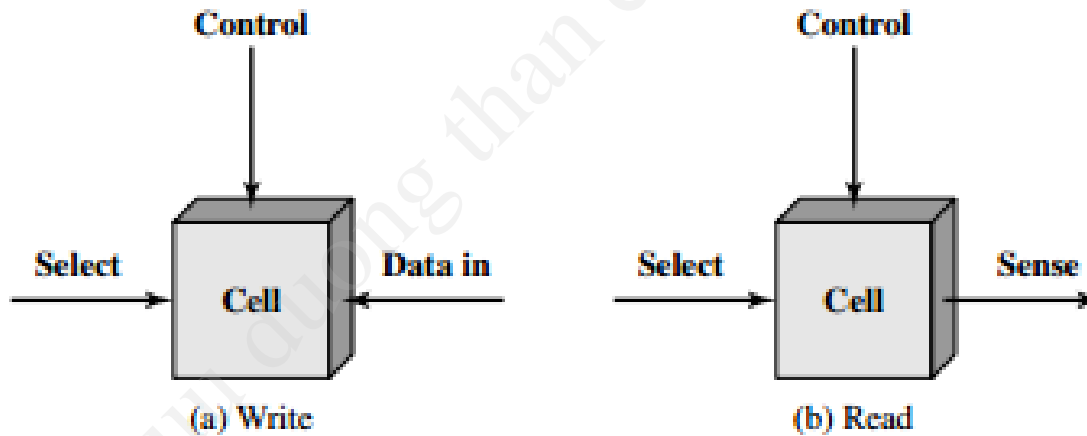
❖ Bộ nhớ chính

➤ Các đặc trưng cơ bản:

- ✓ Chứa các chương trình đang được thực hiện và các dữ liệu đang được sử dụng
- ✓ Tồn tại trên mọi hệ thống máy tính
- ✓ Bao gồm các ngăn nhớ được đánh địa chỉ trực tiếp bởi CPU
- ✓ Dung lượng của bộ nhớ chính nhỏ hơn không gian địa chỉ bộ nhớ mà CPU quản lý
- ✓ Việc quản lý logic bộ nhớ chính tùy thuộc vào hệ điều hành

Bộ nhớ ROM và RAM

❖ Tổ chức ô nhớ

Bộ nhớ ROM và RAM

❖ ROM (Read Only Memory)

- Bộ nhớ chỉ đọc
- Lưu trữ các thông tin sau:
  - ✓ Thư viện các chương trình con
  - ✓ Các chương trình điều khiển hệ thống (BIOS)
  - ✓ Vi chương trình

❖ Các kiểu ROM:

- ROM: thông tin được ghi khi sản xuất. Chi phí cao
- PROM (Programmable ROM): Chỉ ghi được 1 lần bằng thiết bị chuyên dụng.
- EPROM (Erasable PROM): có thể ghi nhiều lần bằng thiết bị chuyên dụng. Phải xóa bằng tia cực tím trước khi ghi lại.

Bộ nhớ ROM và RAM

- ❖ RAM (**Random Access Memory**)
  - Bộ nhớ truy xuất ngẫu nhiên
  - Có khả năng đọc/ghi (**Read/Write Memory**)
  - Lưu trữ thông tin tạm thời
  - Có 2 loại: SRAM và DRAM

Bộ nhớ ROM và RAM

❖ SRAM (Static RAM)

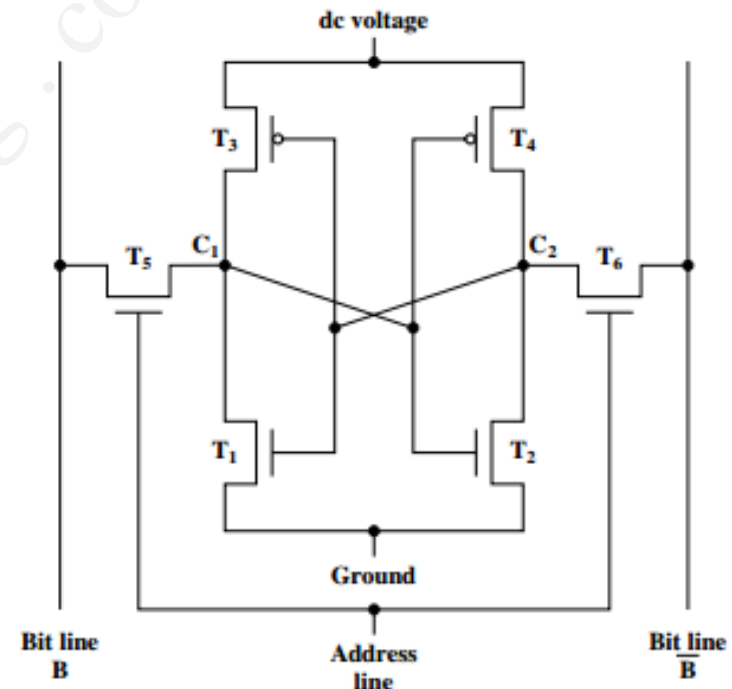
- Các bit được lưu trữ bằng các Flip-Flop → thông tin ổn định
- Cấu trúc phức tạp
- Dung lượng chip nhỏ
- Tốc độ nhanh (6-8ns)
- Đắt tiền
- Dùng làm bộ nhớ cache

Logic 1:

C1=high, C2=low

T1,T4: off

T2,T3: on

Logic 0:

C1=low, C2=high

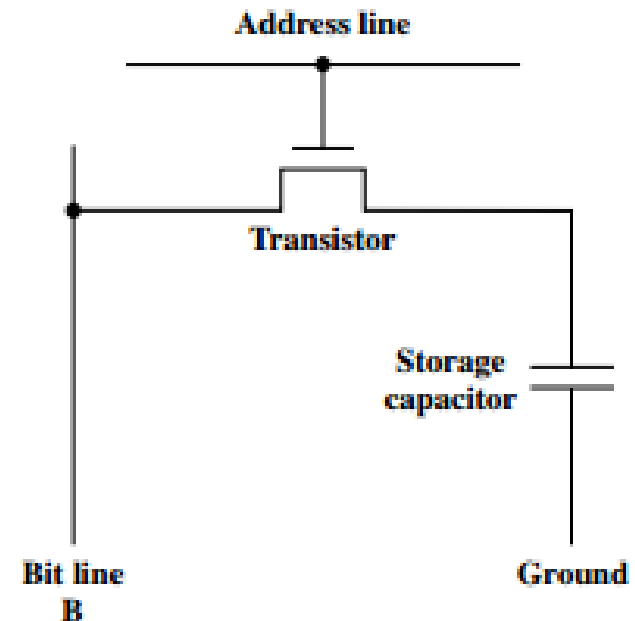
T1,T4: on

T2,T3: off

Bộ nhớ ROM và RAM

❖ DRAM (Dynamic RAM):

- Các bit được lưu trữ trên tụ điện → cần phải có mạch làm tươi
- Cấu trúc đơn giản
- Dung lượng lớn
- Tốc độ chậm hơn (60-80ns)
- Rẻ tiền hơn
- Dùng làm bộ nhớ chính

Bộ nhớ ROM và RAM

❖ Các DRAM tiên tiến

➤ Enhanced DRAM

- ✓ DRAM có bao gồm một phần nhỏ SRAM
- ✓ Cache DRAM (1Mb DRAM, 8kb SRAM)

➤ Synchronous DRAM (SDRAM)

- ✓ Đồng bộ hóa với xung nhịp của CPU

➤ DDR-SDRAM (Double Data Rate SDRAM)

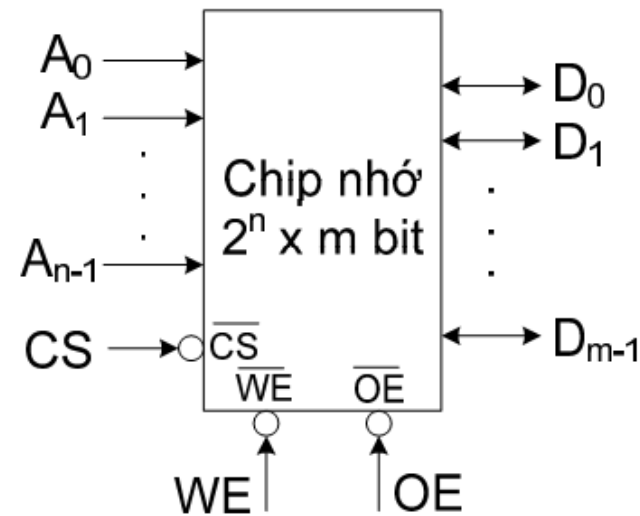
- ✓ Gấp đôi tốc độ của SDRAM, 184-pin

➤ Rambus DRAM (RDRAM)

- ✓ 2 kênh truyền thông riêng biệt (dual channel)
- ✓ Tốc độ chuyển dữ liệu lên tới 3.2Gbytes/giây

Bộ nhớ ROM và RAM

- ❖ Tổ chức của chip nhớ
  - Các đường địa chỉ: $A_{n-1} \div A_0$: có 2^n từ nhớ
  - Các đường dữ liệu: $D_{m-1} \div D_0$: độ dài từ nhớ = m bit
  - Dung lượng chip nhớ = $2^n \times m$ bit
  - Các đường điều khiển:
    - ✓ Tín hiệu chọn chip CS (**Chip Select**)
    - ✓ Tín hiệu điều khiển đọc OE (**Output Enable**)
    - ✓ Tín hiệu điều khiển ghi WE (**Write Enable**)
  - Các tín hiệu điều khiển tích cực với mức 0

Bộ nhớ ROM và RAM

❖ Thiết kế module nhớ bán dẫn

- Dung lượng chip nhớ = $2^n \times m$ bit. Cần thiết kế để tăng dung lượng:
  - ✓ Thiết kế tăng độ dài từ nhớ
  - ✓ Thiết kế tăng số lượng từ nhớ
  - ✓ Thiết kế kết hợp

Ví dụ:

Cho chip nhớ SRAM 4Kx4 bit. Thiết kế module nhớ 4Kx8 bit

Giải: Dung lượng chip nhớ = $2^{12} \times 4$ bit. chip nhớ có:

- ✓ 12 chân địa chỉ
- ✓ 4 chân dữ liệu

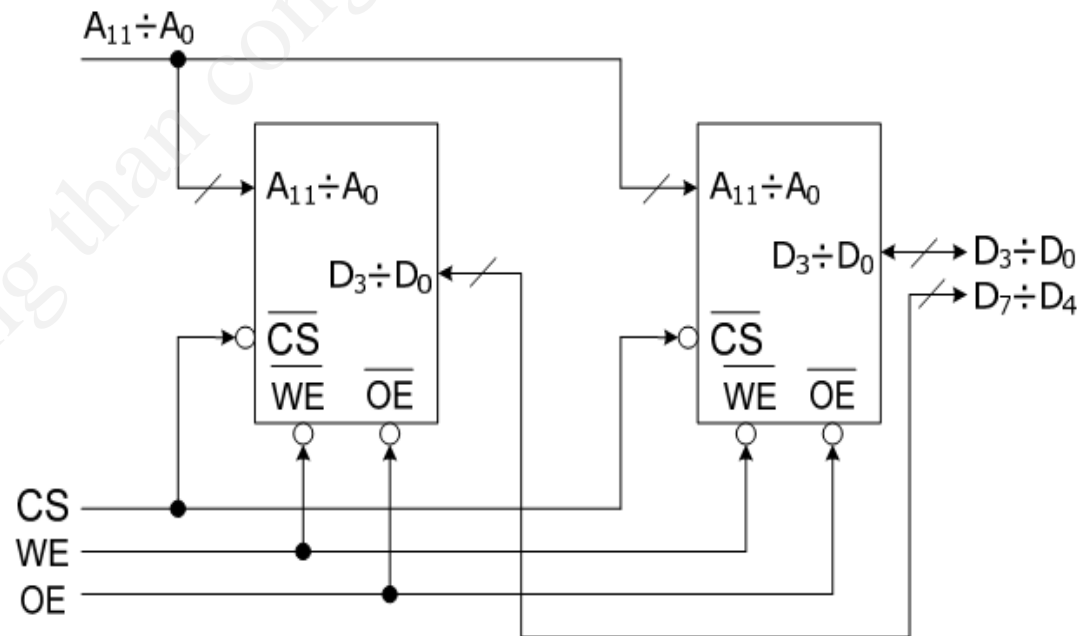
module nhớ cần có:

- ✓ 12 chân địa chỉ
- ✓ 8 chân dữ liệu

Bộ nhớ ROM và RAM

❖ Thiết kế tăng độ dài từ nhớ

- Cho chip nhớ $2^n \times m$ bit
- Thiết kế mô-đun nhớ $2^n \times (k.m)$ bit
- Dùng k chip nhớ

Bộ nhớ ROM và RAM

1. Thiết kế tăng số lượng từ nhớ

Ví dụ:

Cho chip nhớ SRAM 4K x 8 bit. Thiết kế module nhớ 8K x 8 bit

Giải:

Dung lượng chip nhớ = $2^{12} \times 8$ bit. chip nhớ có:

12 chân địa chỉ

8 chân dữ liệu

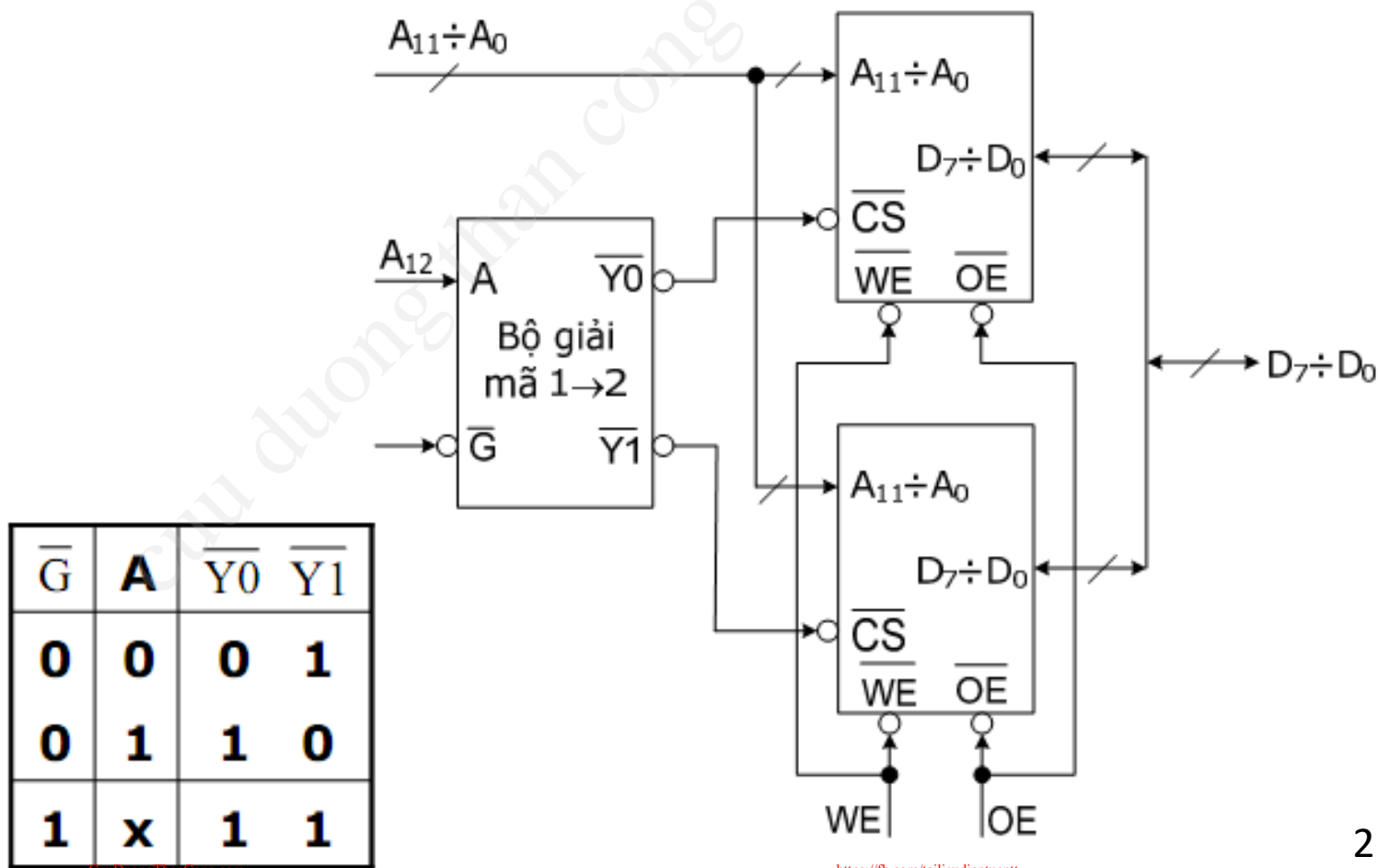
Dung lượng mô-đun nhớ = $2^{13} \times 8$ bit:

13 chân địa chỉ

8 chân dữ liệu

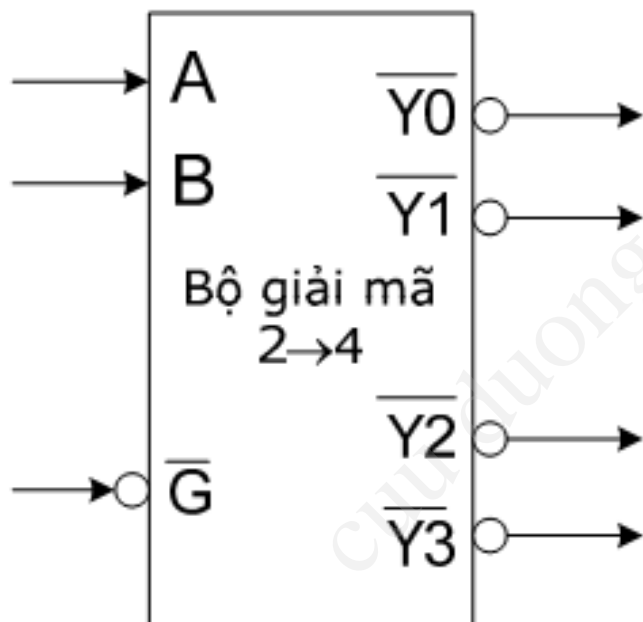
Bộ nhớ ROM và RAM

2. Thiết kế tăng số lượng từ nhớ

Bộ nhớ ROM và RAM

❖ Bộ giải mã $2 \rightarrow 4$

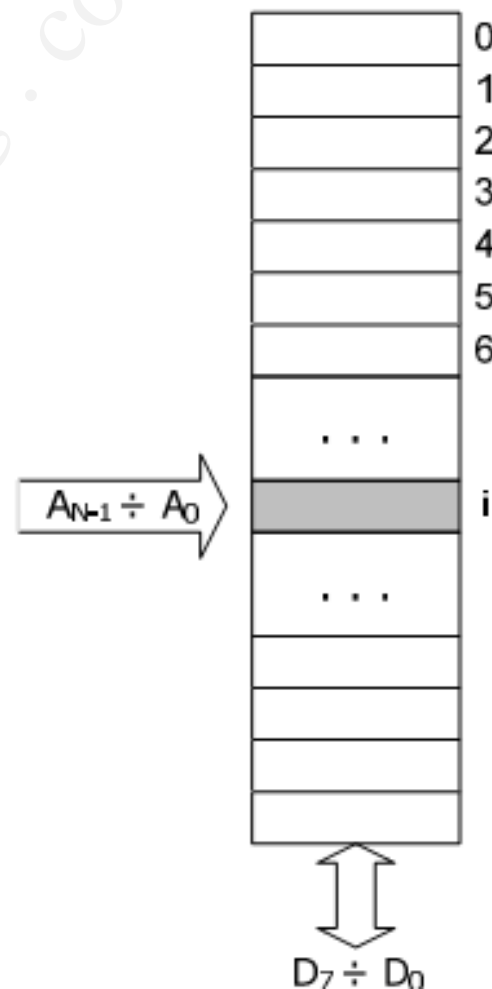

$\overline{G}$	B	A	$\overline{Y0}$	$\overline{Y1}$	$\overline{Y2}$	$\overline{Y3}$
0	0	0	0	1	1	1
0	0	1	1	0	1	1
0	1	0	1	1	0	1
0	1	1	1	1	1	0
1	x	x	1	1	1	1

Bộ nhớ ROM và RAM

3. Thiết kế kết hợp

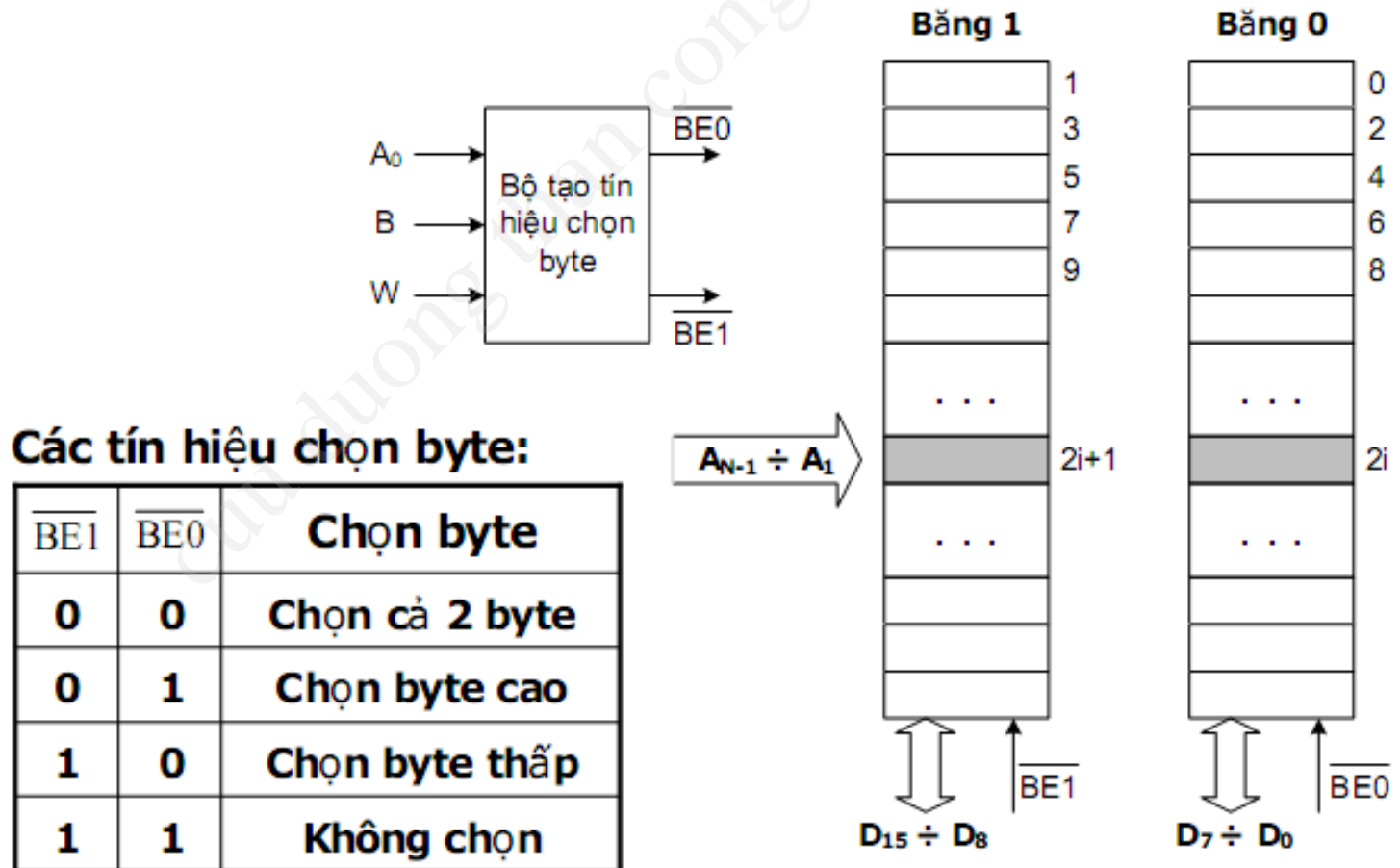
- ❖ $m=8$ bit $\rightarrow$ một bảng nhớ tuyến tính

Bộ nhớ ROM và RAM

3. Thiết kế kết hợp

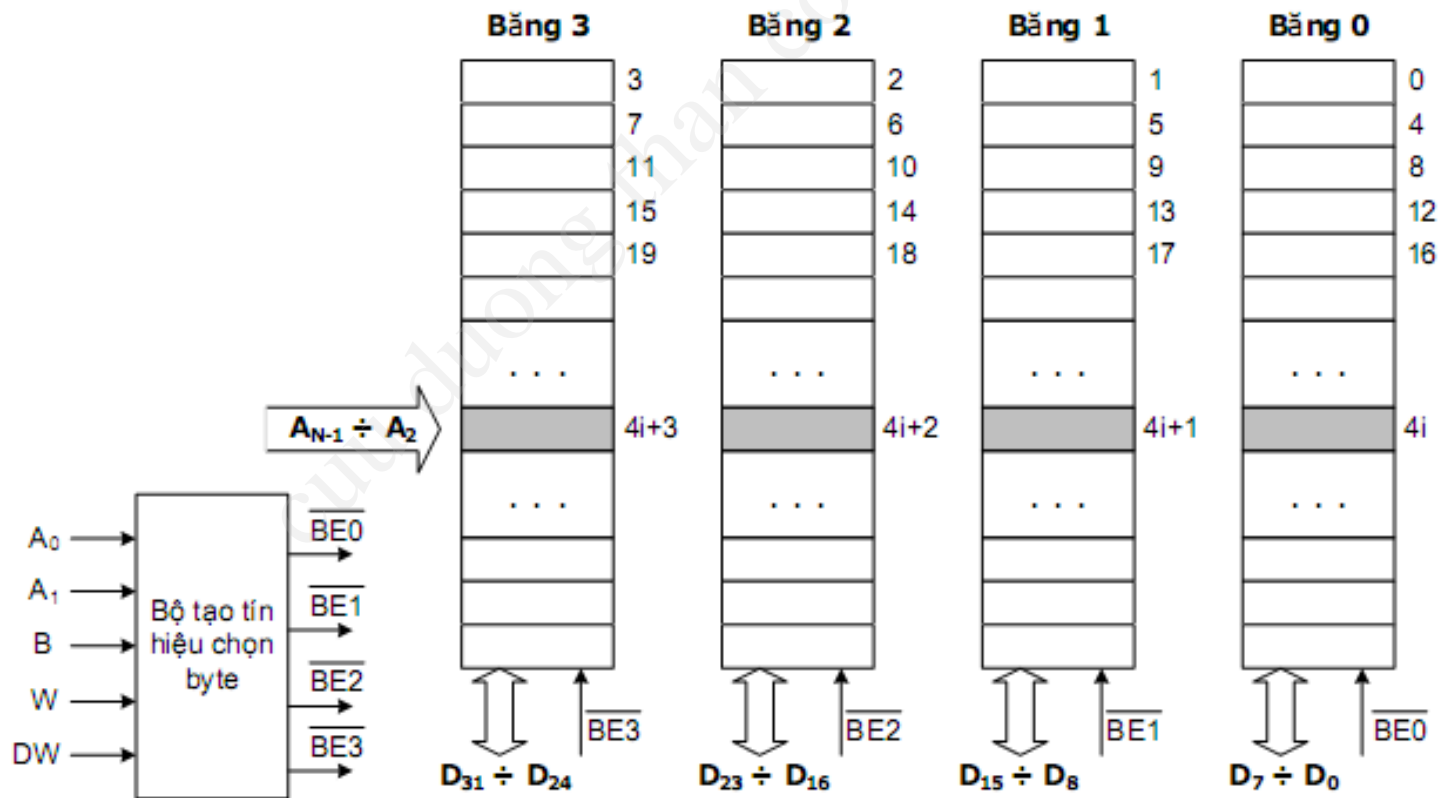
❖ $m=16$ bit $\rightarrow$ hai bảng nhớ đan xen

Bộ nhớ ROM và RAM

3. Thiết kế kết hợp

❖ $m=32$ bit $\rightarrow$ bốn bảng nhớ đơn xen

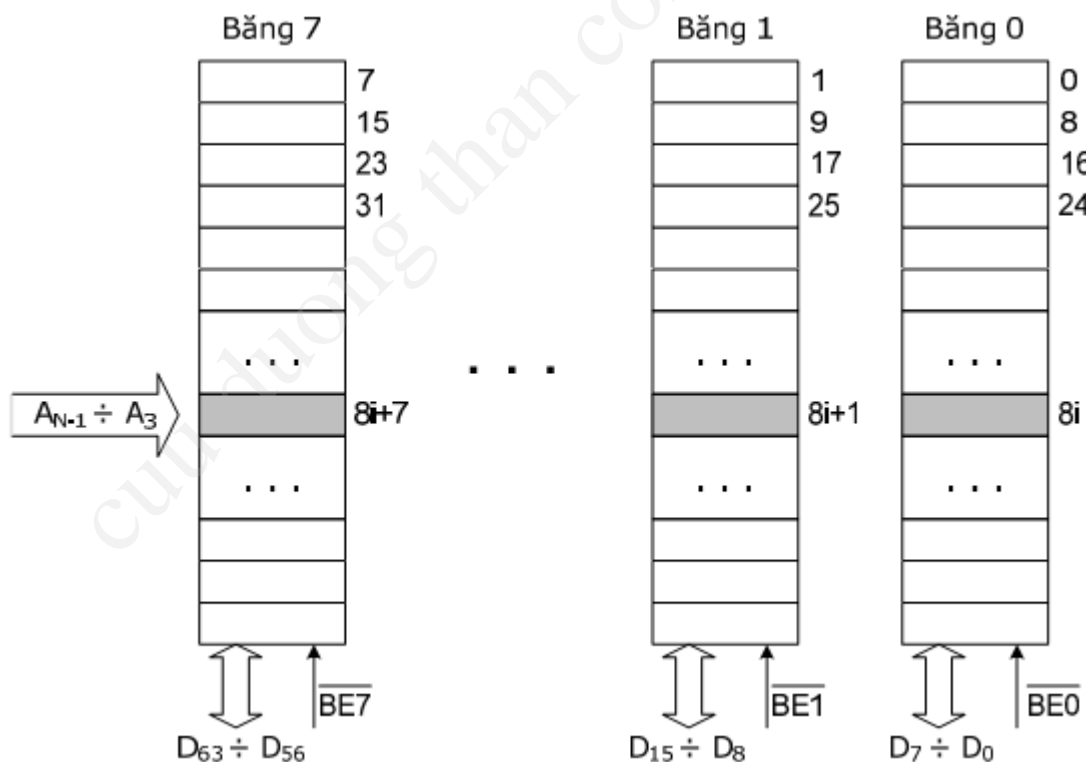

Bộ nhớ ROM và RAM

3. Thiết kế kết hợp

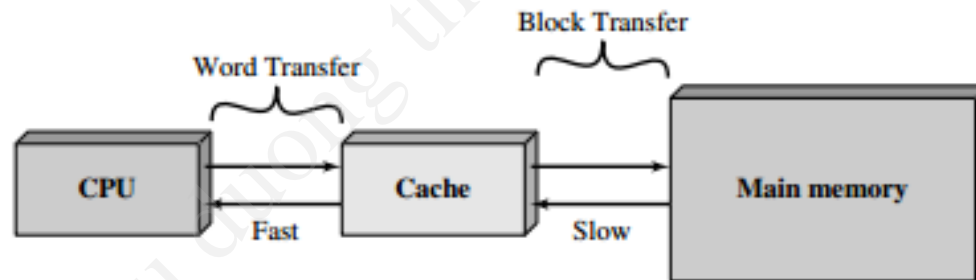
❖ $m=64$ bit $\rightarrow$ tám bảng nhớ đơn xen

Bộ nhớ cache

❖ Nguyên tắc chung:

- Cache có tốc độ nhanh hơn bộ nhớ chính
- Cache được đặt giữa CPU và bộ nhớ chính.
- Cache có thể được đặt trên chip của CPU

- CPU yêu cầu nội dung của ngăn nhớ
- CPU kiểm tra trên cache với dữ liệu này
- Nếu có, CPU nhận dữ liệu từ cache (nhanh); nếu không, đọc block nhớ chứa dữ liệu từ bộ nhớ chính vào cache
- Tiếp đó chuyển dữ liệu từ cache vào CPU

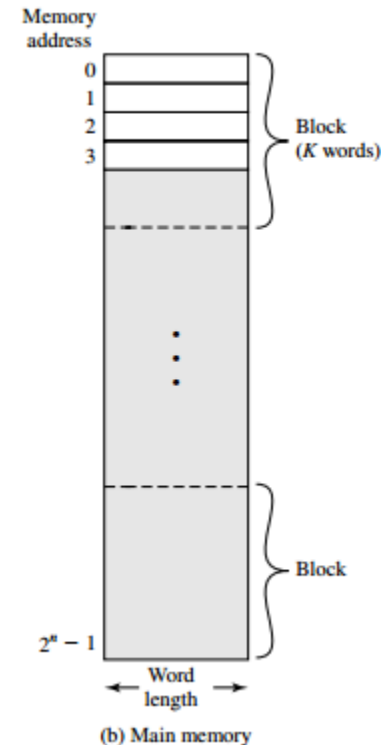
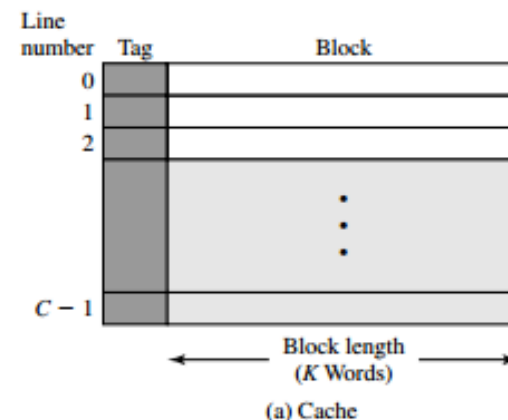
Bộ nhớ cache

- ❖ Truy xuất dữ liệu từ cache và từ bộ nhớ chính
  - Bộ nhớ chính có 100,000 words, access time là $0.1 \mu\text{s}$.
  - Cache có 1000 words và access time là $0.01 \mu\text{s}$.
    - ✓ CPU sẽ truy xuất trực tiếp word có trong cache (hit).
    - ✓ Word chỉ có trong memory (miss), thì phải được chuyển đến cache trước khi truy xuất.
  - Giả sử 95% các yêu cầu truy xuất là hits. Average time truy xuất 1 word là:

$$(0.95)(0.01 \mu\text{s}) + 0.05(0.1 \mu\text{s} + 0.01 \mu\text{s}) = 0.015 \mu\text{s}$$

Bộ nhớ cache

- ❖ Cấu trúc bộ nhớ cache
  - Một số Block của bộ nhớ chính được nạp vào các Line của cache.
  - Tag (thẻ nhớ) cho biết block nào của bộ nhớ chính hiện đang được chứa ở line đó.
  - Khi CPU truy xuất một từ nhớ, có thể:
    - ✓ Từ nhớ có trong cache (**cache hit**)
    - ✓ Từ nhớ không có trong cache (**cache miss**)
  - Vì số line của cache ít hơn số block của bộ nhớ chính, cần có một **thuật giải ánh xạ thông tin trong bộ nhớ chính vào cache**.

Bộ nhớ cache

❖ Các phương pháp ánh xạ địa chỉ

a) Ánh xạ trực tiếp (Direct mapping)

Mỗi block của bộ nhớ chính chỉ có thể được nạp vào 1 line duy nhất của cache.

Quy ước nạp:

$$B_0 \rightarrow L_0$$

$$B_1 \rightarrow L_1$$

.....

$$B_{m-1} \rightarrow L_{m-1}$$

$$B_m \rightarrow L_0$$

$$B_{m+1} \rightarrow L_1$$

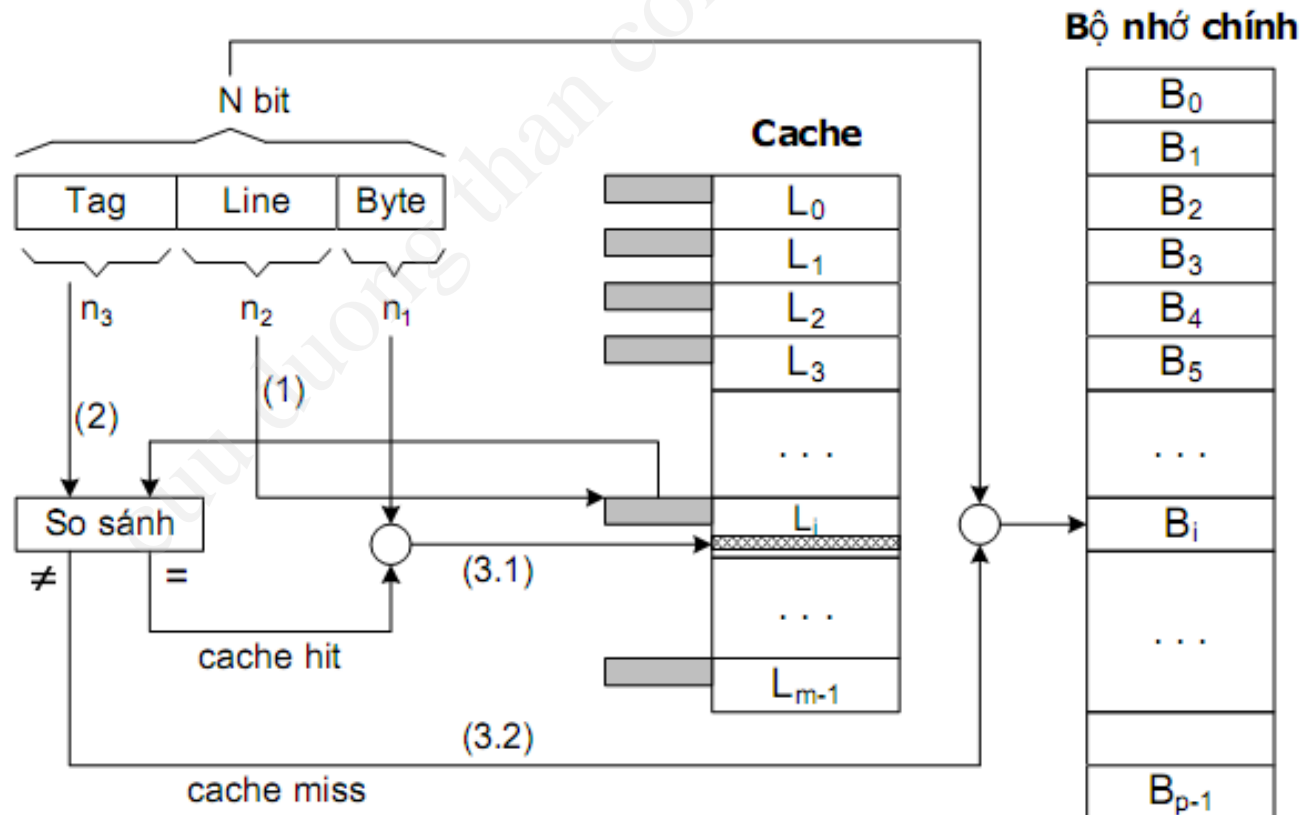
$$L_0 : B_0, B_m, B_{2m} \dots$$

$$L_1 : B_1, B_{m+1}, B_{2m+1} \dots$$

→ B_j chỉ có thể được nạp vào $L (j \bmod m)$

Bộ nhớ cache

- ❖ Các phương pháp ánh xạ địa chỉ
  - a) Ánh xạ trực tiếp (**Direct mapping**)

Bộ nhớ cache

a) Ánh xạ trực tiếp (**Direct mapping**)

❖ Địa chỉ CPU phát ra có N bit, được chia thành 3 trường:

✓ Trường Byte (có n_1 bit) để xác định byte nhớ trong Line (Block)

$$2^{n_1} = \text{kích thước 1 Line}$$

✓ Trường Line (có n_2 bit) để xác định Line trong Cache

$$2^{n_2} = \text{số Line trong Cache}$$

$$\rightarrow \text{Dung lượng Cache} = 2^{n_1} * 2^{n_2} = 2^{n_1+n_2}$$

✓ Trường Tag (có n_3 bit): số bit còn lại $n_3 = N - (n_1 + n_2) > 0$ vì $2^N \gg 2^{n_1+n_2}$

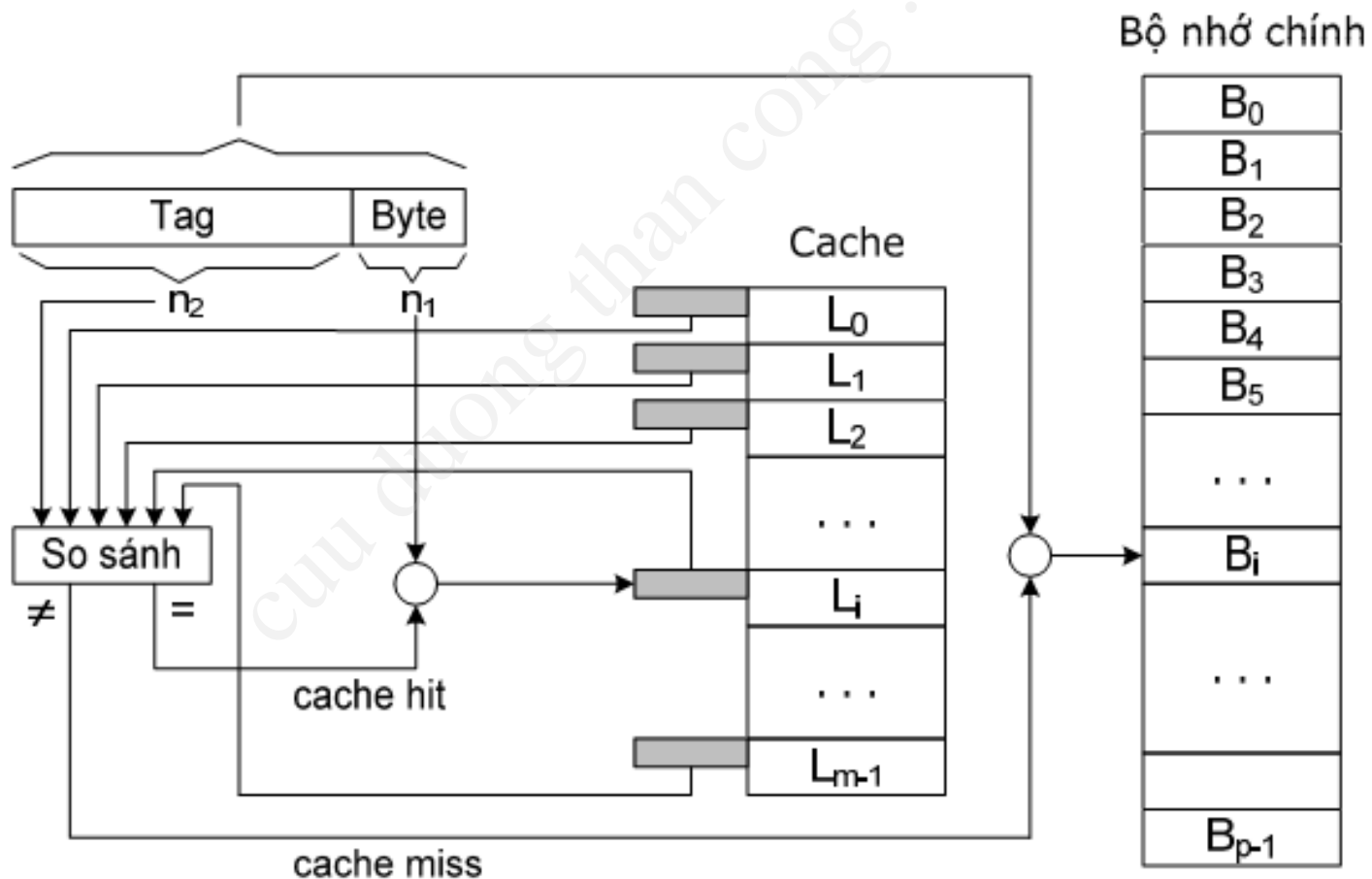
Bộ nhớ cache

- b) Ánh xạ liên kết toàn phần
- Fully Associative Mapping
  - Mỗi block có thể được nạp vào bất kỳ line nào của cache.
  - Địa chỉ bộ nhớ do CPU phát ra được chia thành 2 phần: tag và byte.
  - Để kiểm tra xem một block có trong cache hay không, phải đồng thời kiểm tra tất cả tag của các line trong cache.
→ Cần các mạch phức tạp để kiểm tra.

Bộ nhớ cache

b) Ánh xạ liên kết toàn phần

Bộ nhớ cache

c) Ánh xạ liên kết tập hợp

- Set Associative Mapping
- Là phương pháp dung hòa của 2 phương pháp trên
- Chia cache thành các tập: $S_0, S_1, S_2 \dots$
- Mỗi Set có một số Line (2, 4, 8, 16 Line)

Ví dụ: Mỗi Set có 2 line: 2-way Set Associative Mapping

Mỗi block được nạp vào 1 line nào đó trong Set nhất định:

$$B_0 \rightarrow S_0$$

$$B_1 \rightarrow S_1$$

.....

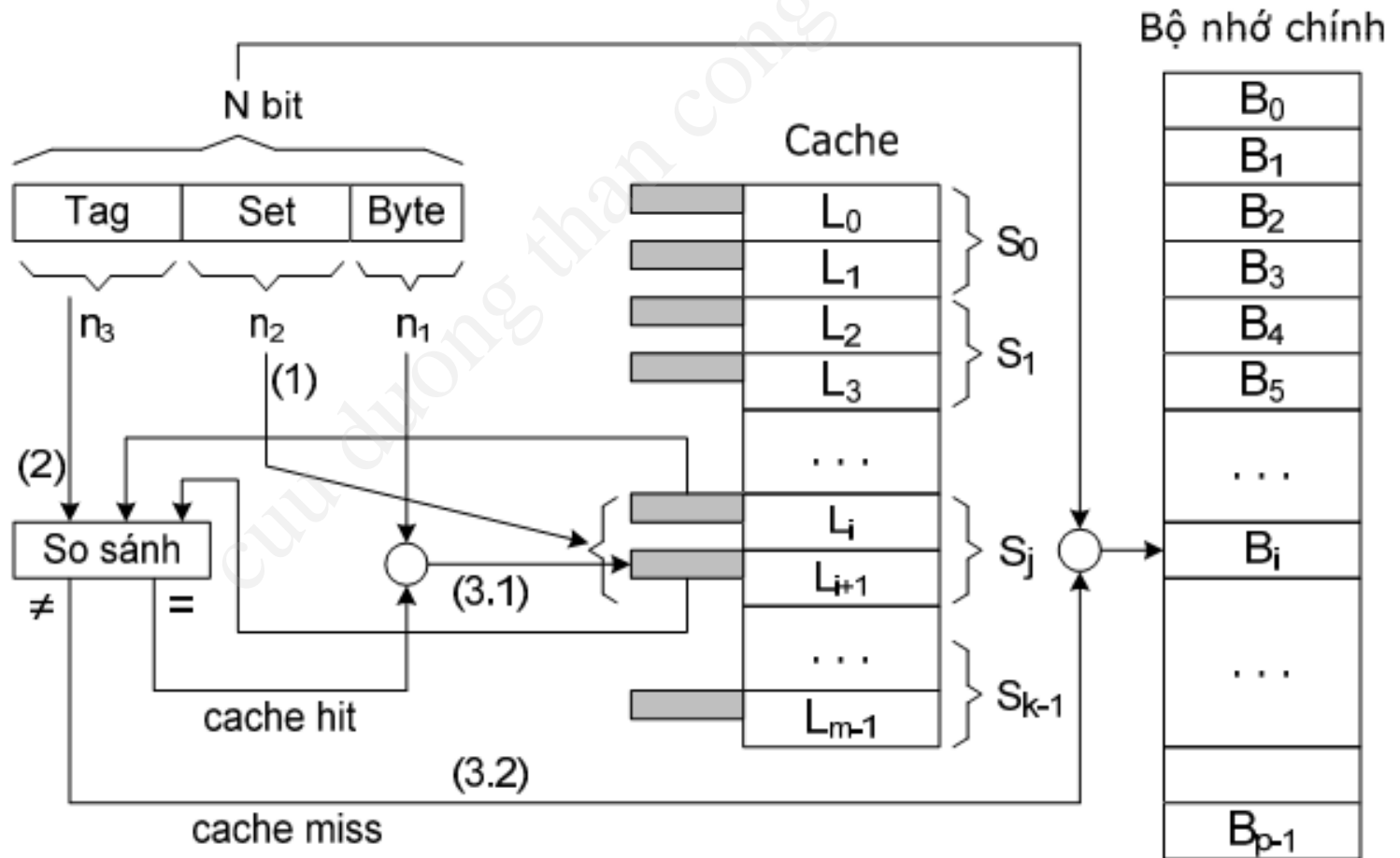
$$B_{k-1} \rightarrow S_{k-1}$$

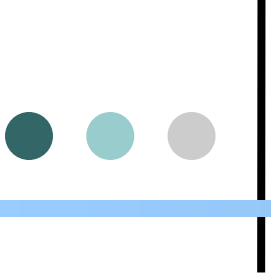
$$B_k \rightarrow S_0$$

Địa chỉ do CPU phát ra có 3 trường: Tag, Set, Byte

Bộ nhớ cache

c) Ánh xạ liên kết tập hợp

Bộ nhớ cache

Ví dụ:

Hệ thống có:

Bộ nhớ chính = 256 MB

Cache = 128 KB

Line = 16 Byte

Xác định số bit của các trường địa chỉ khi

- a) Ánh xạ trực tiếp
- b) Ánh xạ liên kết tập hợp 4 Line/Set

Bộ nhớ cache

Câu a:

$$2^N = 256 \cdot 2^{20} = 2^{28} \rightarrow N = 28 \text{ bit}$$

Tính cho trường Byte:

$$\text{Kích thước line} = 16 = 2^4 \text{ Byte} \rightarrow n_1 = 4 \text{ bit}$$

Tính cho trường Line:

$$\text{Số line trong Cache: } 128 \cdot 2^{10} / 16 = 2^{13} \rightarrow n_2 = 13 \text{ bit}$$

Tính cho trường Tag:

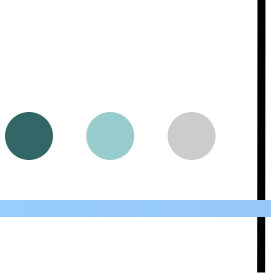
$$n_3 = N - (n_1 + n_2) = 28 - (4 + 13) = 11 \text{ bit}$$

Câu b:

- Trường Byte: $n_1 = 4 \text{ bit}$

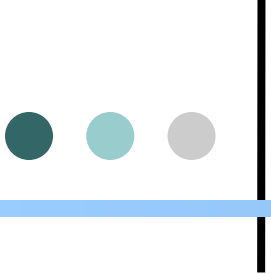
- Trường Set: **Số Set** = Số line/4 = $2^{13}/4 = 2^{11} \rightarrow n_2 = 11 \text{ bit}$

- Trường Tag: $n_3 = N - (n_1 + n_2) = 28 - (4 + 11) = 13 \text{ bit}$

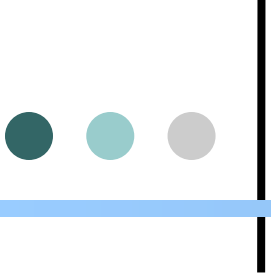
Bộ nhớ cache

- ❖ Các giải thuật thay thế block trong cache
  - Khi CPU truy nhập một thông tin mà không có trong cache (cache miss) thì nạp block chứa thông tin đó vào trong cache để thay thế block cũ trong cache.
  - Ánh xạ trực tiếp → chỉ có 1 cách nạp → không cần thuật giải để nạp.
  - 2 phương pháp ánh xạ liên kết → cần có thuật giải để lựa chọn thay thế.

Bộ nhớ cache

1. **Random**: thay block một cách ngẫu nhiên.
2. **FIFO** (First In, First Out): thay thế block đã tồn tại lâu nhất **trong toàn cache** đối với ánh xạ liên kết toàn phần, **trong set** đối với ánh xạ liên kết tập hợp.
3. **LFU** (Least Frequently Used): thay block có số lần truy nhập ít nhất.
4. **LRU** (Least Recently Used): thay block có khoảng thời gian dài nhất không được truy nhập → *được đánh giá là hiệu quả nhất.*

Bộ nhớ cache

- ❖ Phương pháp ghi dữ liệu khi cache hit
  - Ghi xuyên qua (Write through)
    - ✓ Ghi cả cache và bộ nhớ chính
    - ✓ Tốc độ chậm
  - Ghi trả sau (Write back)
    - ✓ Chỉ ghi ra cache
    - ✓ Tốc độ nhanh
  - *Khi block trong cache bị thay thế cần phải ghi trả cả block về bộ nhớ chính*

Bộ nhớ cache

- ❖ Cache trên các bộ xử lý Intel
  - 80386: không có cache trên chip
  - 80486: 8KB
  - Pentium: có 2 cache L1 trên chip
    - ✓ Cache lệnh = 8KB
    - ✓ Cache dữ liệu = 8KB
  - Pentium 4: hai mức cache L1 và L2 trên chip

Cache L1:

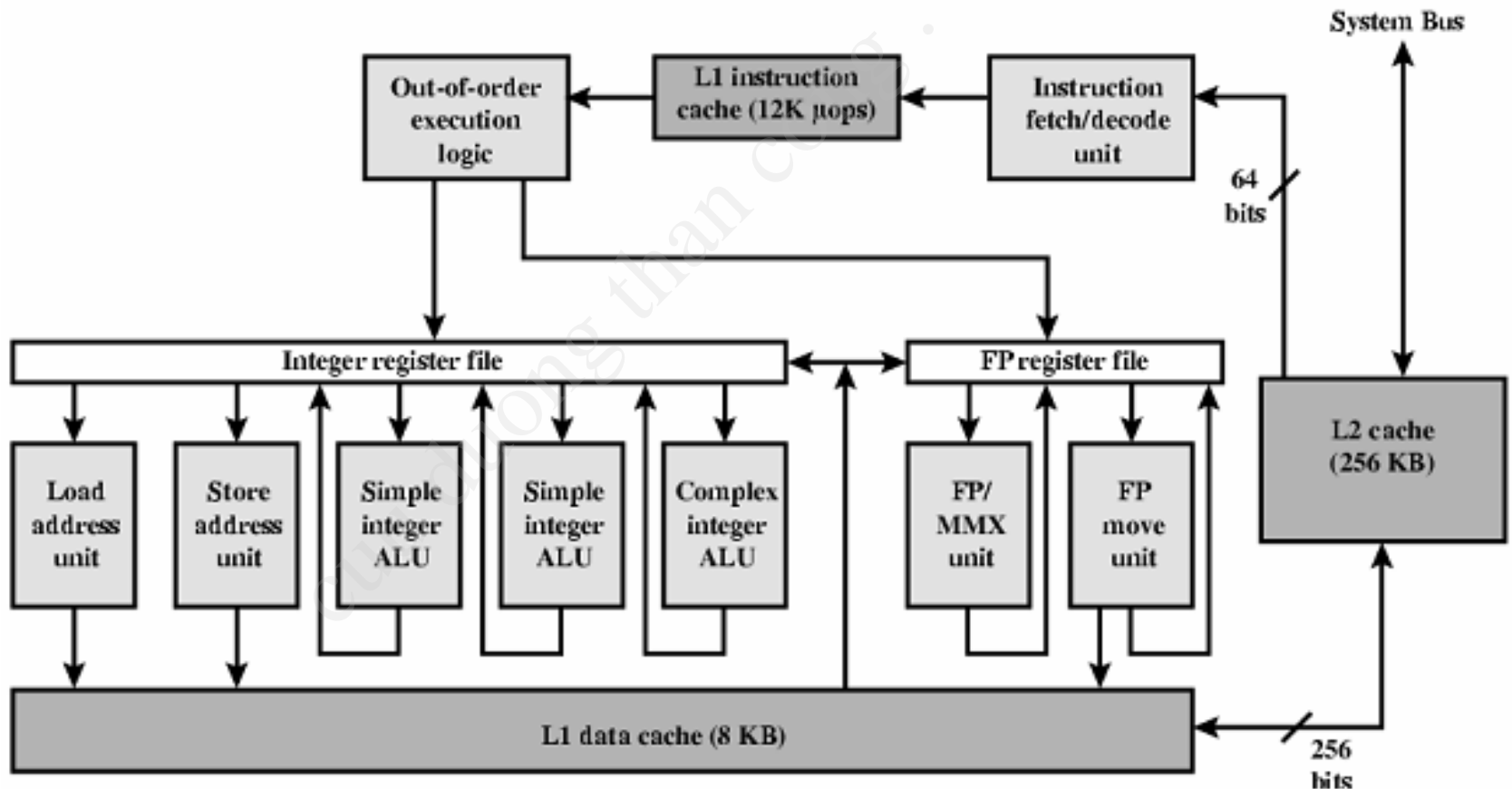
- ✓ 2 cache L1, mỗi cache 8KB
- ✓ Kích thước Line = 64 byte

Cache L2:

- ✓ 256 KB - 2 MB
- ✓ Kích thước Line = 128 byte

Bộ nhớ cache

❖ Intel Pentium 4

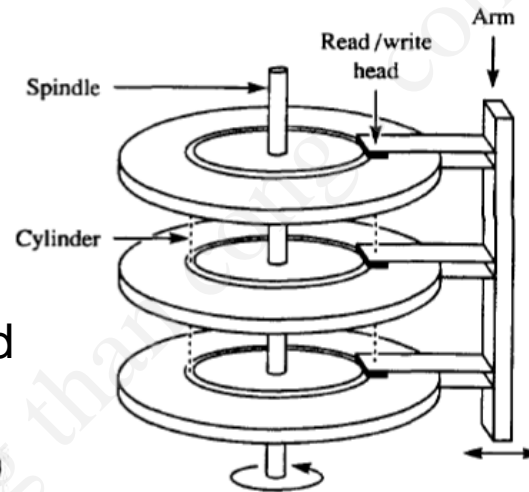

Bộ nhớ ngoài

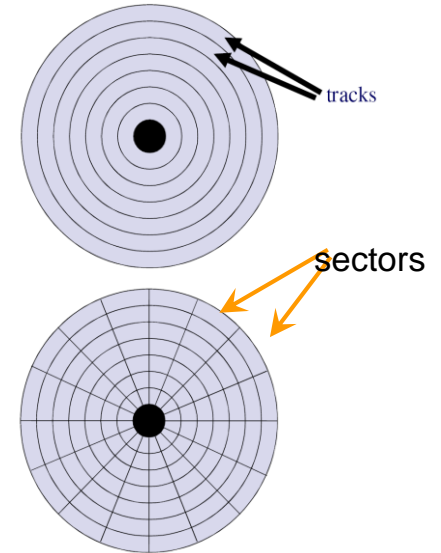
❖ Cấu trúc vật lý của đĩa từ:

- Hình tròn, gồm nhiều mặt gọi là *head*.
- Mỗi mặt có nhiều đường tròn đồng tâm gọi là *track*.
- Trên các đường tròn (track) được chia thành các cung tròn gọi là *sector*.
- Tập các track đồng tâm gọi là *cylinder*
- Mỗi cung tròn chứa 4096 điểm từ (~ 4096 bit = 512 bytes).
- Mỗi mặt có 1 đầu đọc để đọc ghi dữ liệu
- Mỗi lần đọc/ghi ít nhất 1 cung tròn (512B).

Bộ nhớ ngoài

(a) A hard disk drive.

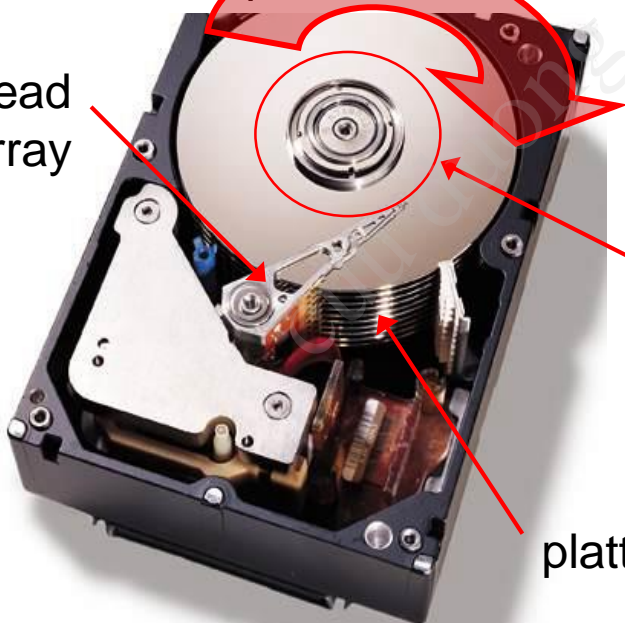

the disk spins – around 7,200rpm

disk head array

track

platters

Bộ nhớ ngoài

❖ Đĩa mềm

- 8", 5.25", 3.5"
- Dung lượng nhỏ: chỉ tới 1.44 MB
- Tốc độ chậm (360 rpm)
- Thông dụng
- Rẻ tiền

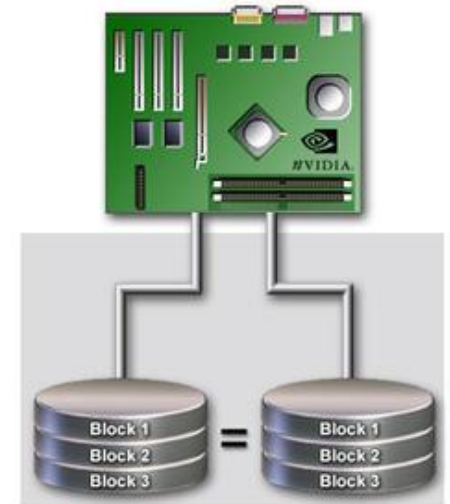
❖ Đĩa cứng

- Một hoặc nhiều đĩa
- Thông dụng
- Dung lượng tăng lên rất nhanh
- Tốc độ đọc/ghi nhanh (5400, 7200 rpm)

Bộ nhớ ngoài

1. RAID – Redundant Array of Independent Disks

- ❖ RAID để làm gì?
  - ✓ An toàn dữ liệu
  - ✓ Tăng sức mạnh máy tính
- ❖ Dùng như thế nào?
  - ✓ Cần ít nhất 2 ổ cứng
  - ✓ Card điều khiển
  - ✓ Các loại phổ biến: 0 - 6, 0+1, 5, JBOD, ...

❖ RAID 0

- ✓ Cần ít nhất 2 ổ cứng
- ✓ Dữ liệu được ghi theo phương thức Striping (1 – 1, 2 – 2, 3 – 3, ...).
- ✓ Không dư thừa
- ✓ Các nhu cầu về dữ liệu có thể không nằm chung đĩa

Ưu điểm: Tăng tốc độ truy xuất dữ liệu

Nhược điểm: Tiềm ẩn nguy cơ hỏng dữ liệu

❖ RAID 1

- ✓ Cần ít nhất 2 ổ cứng
- ✓ Dữ liệu được ghi theo phương thức bản sao (Mirroring).
- ✓ Việc khôi phục dữ liệu rất đơn giản

Ưu điểm:

An toàn dữ liệu

Nhược điểm:

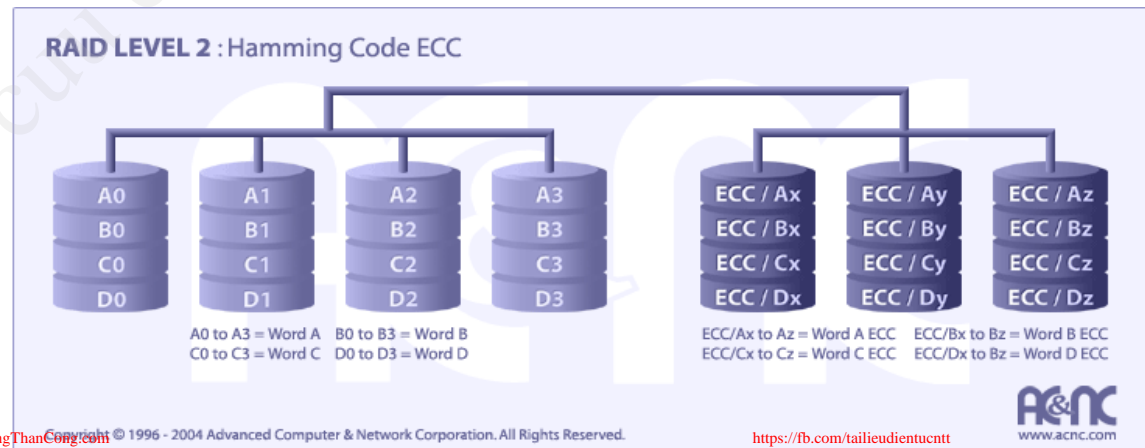
Không tăng tốc khả năng truy xuất

Bộ nhớ ngoài

❖ RAID 2

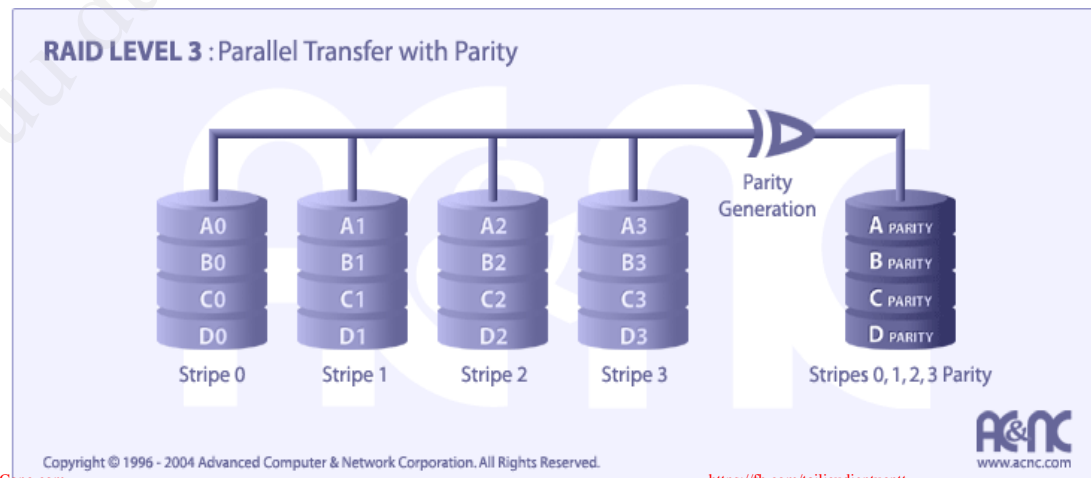
- Các đĩa được đồng bộ
- Chỉ phân chia một ít dữ liệu (byte/word)
- Việc sửa lỗi được tính nhờ các bit tương ứng trên các đĩa
- Nhiều đĩa parity chứa mã sửa lỗi Hamming tại các vị trí tương ứng
- Nhiều dư thừa: Chi phí cao, không được sử dụng

Bộ nhớ ngoài

❖ RAID 3

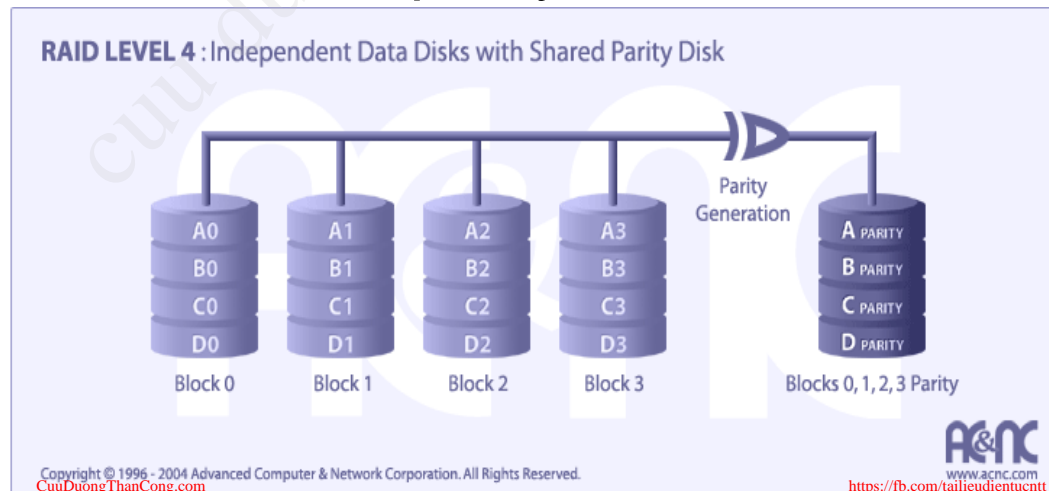
- Tương tự RAID 2
- Chỉ 1 đĩa dư thừa
- Parity bit đơn giản cho mỗi tập các bit tương ứng
- Dữ liệu trên đĩa lỗi có thể được tái tạo lại dựa vào các dữ liệu còn lại và thông tin parity
- Tốc độ truy xuất dữ liệu rất cao

Bộ nhớ ngoài

❖ RAID 4

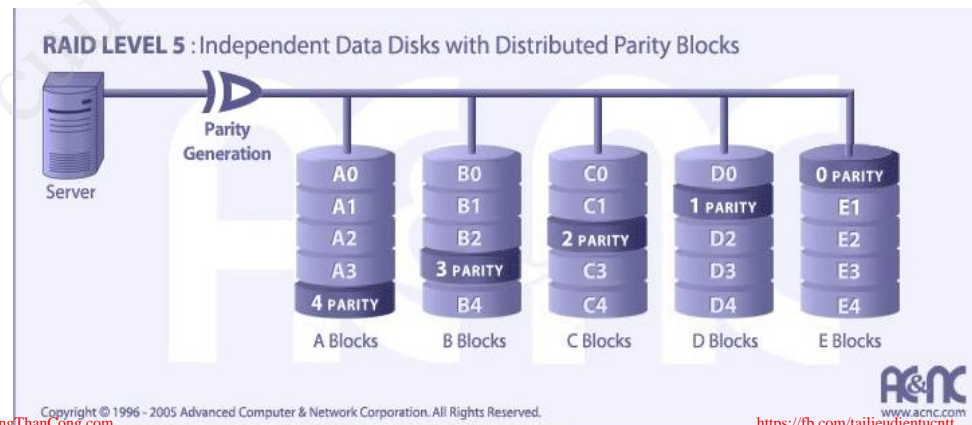
- Mỗi đĩa hoạt động độc lập
- Phù hợp với các yêu cầu I/O tốc độ cao
- Lượng dữ liệu được phân chia trên các đĩa khá lớn
- Việc kiểm tra parity được thực hiện từng bit một dọc theo các dữ liệu được phân chia trên mỗi đĩa
- Parity được lưu trên parity disk

Bộ nhớ ngoài

❖ RAID 5

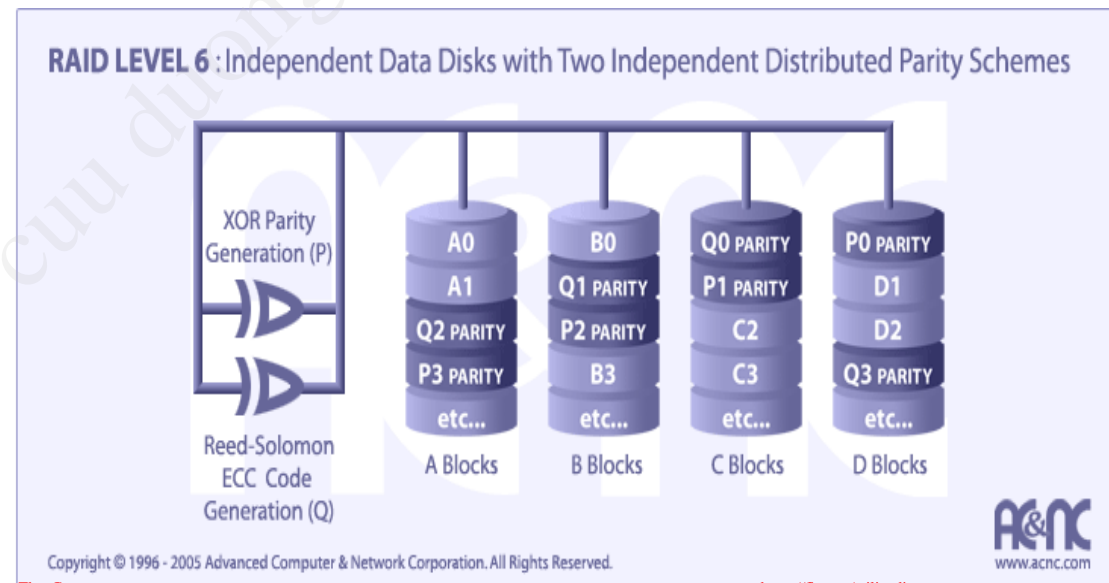
- Giống RAID 4
- Parity được phân chia đều trên tất cả các đĩa
  - ✓ Round robin.
  - ✓ 1 – 1; 2 – 2; 1, 2 – 3; 3 – 1; 4 – 3; 3, 4 – 2; 5 – 2; 6 – 3; 5, 6 – 1; 7 – 1; 8 – 2; 7, 8 – 3
- Tránh hiện tượng nghẽn cổ chai ở parity disk của RAID 4
- Thường được sử dụng trong các network servers

Bộ nhớ ngoài

❖ RAID 6

- Dữ liệu được ghi trên các đĩa độc lập, sử dụng phối hợp 2 parity riêng biệt
- Tương tự như RAID 5, nhưng RAID 6 sử dụng thêm 1 parity chịu lỗi thứ 2.

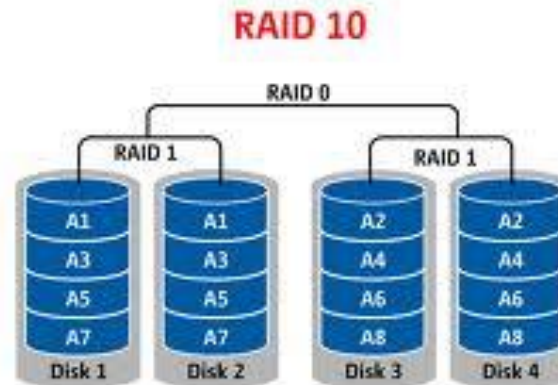
Bộ nhớ ngoài

❖ RAID 0+1

- ✓ Cần ít nhất 4 ổ cứng
- ✓ Dữ liệu được ghi lên 2 đĩa cứng theo phương thức bản sao (Mirroring) và 2 đĩa theo phương thức Stripping

Ưu điểm: An toàn dữ liệu và tăng tốc tốt

Nhược điểm: Tốn kém: 50%

Bộ nhớ ngoài

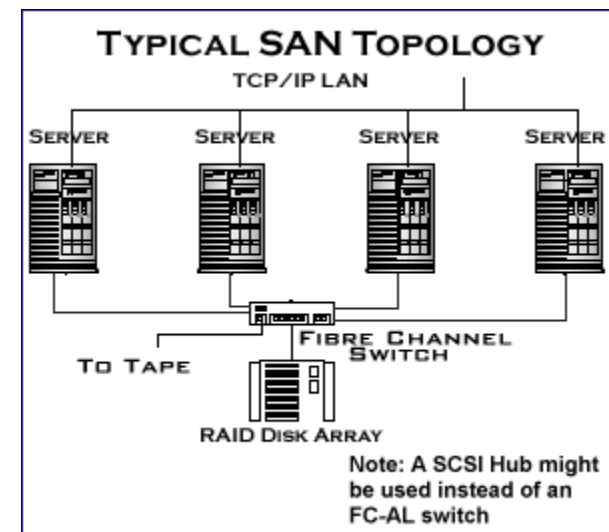
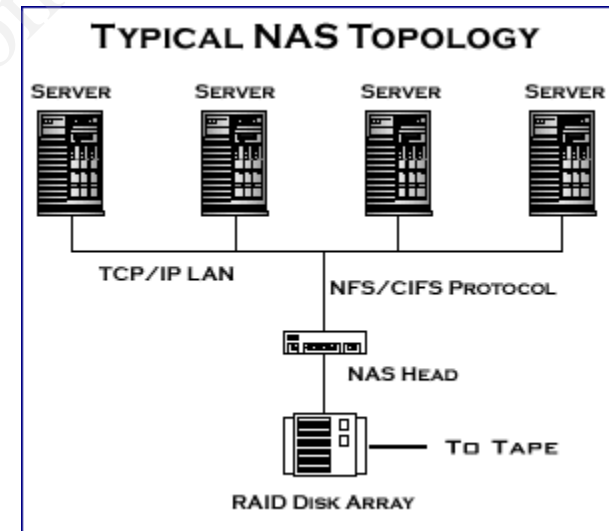
Network Attached Storage (NAS) và Storage Area Network (SAN)

❖ Wires

- NAS dùng TCP/IP Networks
  - ✓ Ethernet, FDDI, ATM (TCP/IP over Fibre Channel)
- SAN dùng Fibre Channel

❖ Protocols

- NAS dùng TCP/IP and NFS/CIFS/HTTP
- SAN dùng Encapsulated SCSI

Bộ nhớ ngoài

NAS

- Tất cả các máy có thể kết nối đến NAS thông qua LAN hoặc WAN để chia sẻ files.
- Xác định dữ liệu dựa vào tên file và các byte offsets, truyền file data or file meta-data
- Cho phép khả năng chia sẻ thông tin giữa các hệ điều hành khác nhau
- File System được quản lý bởi NAS
- Backups and mirrors được thực hiện trên files, tiết kiệm bandwidth và thời gian

SAN

- Chỉ có server dùng SCSI Fibre Channel mới có thể kết nối đến SAN. Giới hạn 10km
- Xác định dữ liệu dựa trên số hiệu khối và truyền các khối dữ liệu thô.
- File Sharing phụ thuộc hệ điều hành và không có nhiều hệ điều hành hỗ trợ
- File System được quản lý bởi servers
- Backups và mirrors dữ liệu trên từng block một

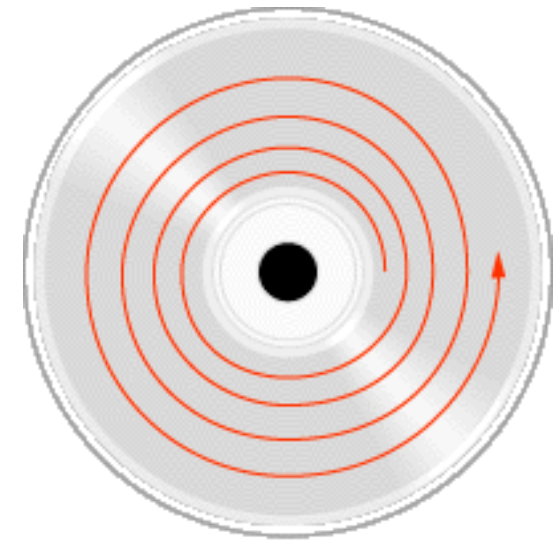

Bộ nhớ ngoài

❖ Đĩa quang - CD

- Đường dữ liệu chạy theo đường xoắn ốc từ trong (trung tâm) ra ngoài.
- Kích thước CD có thể nhỏ hơn 4,8 inch nếu muốn (trên thực tế có nhiều mẫu CD với kích thước rất bé, dung lượng khoảng 2MB)

- ✓ Bề rộng của đường xoắn ốc là $0,5\text{ }\mu\text{m}$
- ✓ Khoảng cách giữa 2 đường tròn xoắn ốc liên tiếp là $1,6\text{ }\mu\text{m}$
- ✓ Các Bump (gờ) nằm trên đường đi của vòng xoắn ốc này.

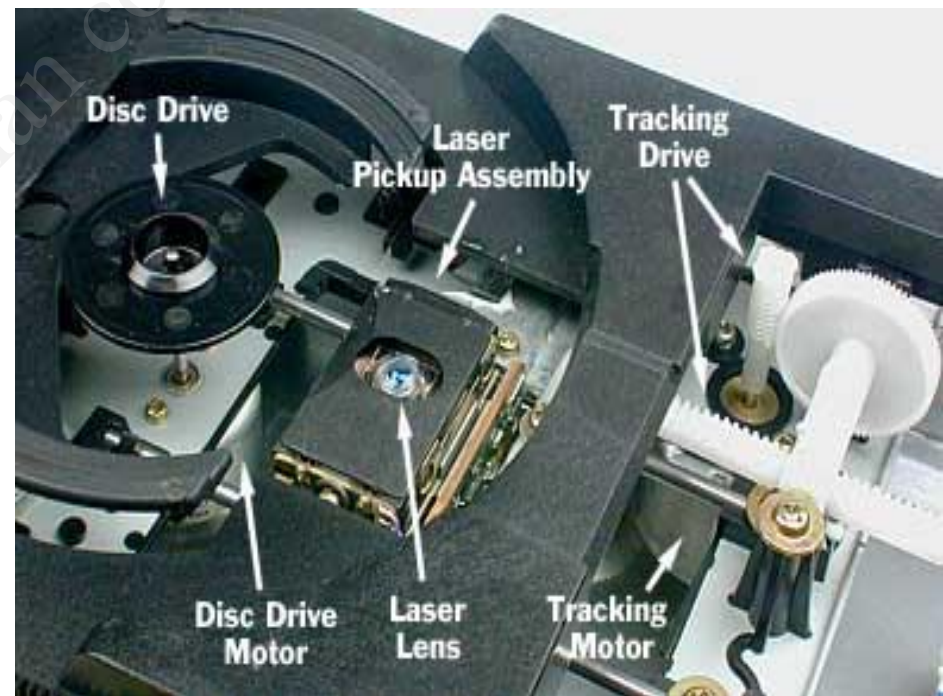

©2000 How Stuff Works

Bộ nhớ ngoài

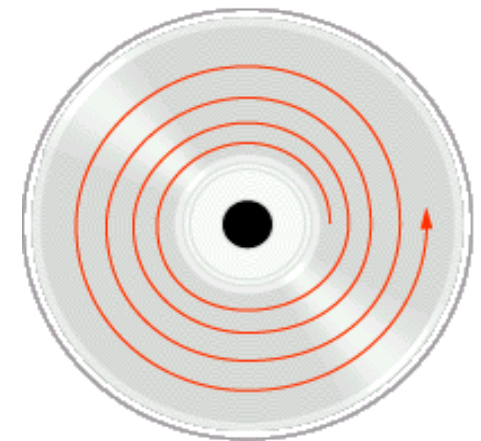
❖ Đĩa quang - CD

- Drive Motor quay đĩa.
  - ✓ được điều khiển quay chính xác 200 đến 500 vòng
- Laser và một hệ thống thấu kính hội tụ để đọc Bump.
- Hệ thống truyền động
  - ✓ điều khiển tia laser theo những track xoắn ốc.

Bộ nhớ ngoài

- ❖ Một số đặc điểm của DVD
  - Lớp nhôm có tác dụng phản xạ ở bên trong, ngoài ra còn có 1 lớp vàng mỏng làm lớp bán phản xạ cho phép tia sáng xuyên qua.
  - Loại đĩa 1 mặt thì nhãn được in trên mặt không lưu trữ, đối với loại 2 mặt thì việc in nhãn được thực hiện trong phần giữa trục của đĩa
  - Dữ liệu được ghi trên những vòng tròn xoắn ốc gồm nhiều track.

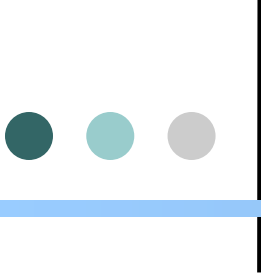
©2000 How Stuff Works
Data tracks on a DVD

Bộ nhớ ngoài

Đặc tính	DVD	CD-ROM
Đường kính, độ dày(mm)	120/1.2	120/1.2
Mặt dùng	1 hoặc 2	1
Số lớp	1 hoặc 2	1
Dung lượng (GB)	4.7;8.54;9.4;17	~0.7
Bước của track (micron)	0.74	1.6
Độ dài tối thiểu của pit	0.4-0.44(micr)	0.83
Bước sóng sử dụng (nm)	635 hoặc 650	780
Khẩu độ số	0.6	0.45
Modulation	8-16	EMF(8-17)
Mã sửa lỗi	RSPC	CIRC
Độ bền	cao	cao
Tốc độ quét vạch (m/s)	3.5-3.84	1.3

Bộ nhớ ngoài

- ❖ Hệ thống lưu trữ quang – từ (**Magnetic – Optical Storage Systems**)
  - Để không làm giảm chất lượng của dữ liệu mà không hạn chế số lần ghi/xóa thì người ta sử dụng hệ thống quang từ (MO).
  - Hai nguyên tắc cơ bản của hệ thống quang và từ là:
    - ✓ Ghi bằng từ
    - ✓ Đọc bằng quang.
  - Có 2 loại tiêu chuẩn cho MO là loại 5.5 và 3.5 inch.
  - Loại 5.5 inch có dung lượng tương đương CD-ROM.
  - Với khả năng của mình MO có thể bù vào việc nó không rẻ và nhanh như các loại CD-R, CD-RW.

Bộ nhớ ngoài

❖ Flash disk

- Bộ nhớ bán dẫn cực nhanh (flash memory)
- Thường kết nối qua cổng USB
- Không phải dạng đĩa
- Dung lượng tăng nhanh (64 MB – 32 GB)
- Thuận tiện